

Gerrit Abraham van Poelje

Gerrit Abraham van Poelje is geboren op 31 januari 1884 in Maasdijk. Hij was de zoon van de onderwijzer Izaak Lodewijk Anthonie en Christine Marie Antoinette Garbrij.

Hij wilde onderwijzer worden maar ging uiteindelijk rechtsgeleerdheid studeren aan de Rijksuniversiteit Leiden, waar hij ook promoveerde. In 1914 trouwde hij met Lucie Charlotte Hansen. Samen kregen zij twee kinderen.

Van Poelje maakte een snelle carrière door in de gemeenteadministratie, waarna hij in 1919 topambtenaar werd bij de gemeente Den Haag. In 1928 werd Van Poelje aangesteld als bijzonder hoogleraar in de bestuurskunde aan de Nederlandsche Handels-Hoogeschool te Rotterdam, de latere Erasmus Universiteit. In deze functie, die hij tot 1933 bekleedde, bracht Van Poelje de Nederlandse bestuurskunde tot ontwikkeling. In 1933 werd Van Poelje secretaris-generaal op het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen (het tegenwoordige *Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*), een functie die hij tot 1940 behield.

In 1934 was Prof. Dr. Van Poelje voorzitter van de Haagse afdeling van de NPV. Hij schreef een vertaling van 'The Law of the Jungle' van Rudyard Kipling. Hij was aanwezig bij de Jubileum Koempoelan om mei 1935 in Scheveningen en op Duinrell.

De Horden van Graaf Willem Groep en van „De Duinjagers” vertoonden de Rimboedans „De Wet van de Djungel” volgens de nieuwe versie van Prof. van Poelje.

In september 1935 hield hij de Voortrekkersaandacht tijdens de 2e Nationale Voortrekkerszazo op Duinrell. Hij stopte in 1937 omdat er een conflict ontstaan was tussen de plaatselijke leiders en het hoofdbestuur van de Nederlandsche Padvindersvereniging. Hij trok zich ook terug uit het Jamboree comité. Ook de secretaris en de penningmeester van de Haagse afdeling en een aantal leiders van voortrekkers en welpen stopten. In 1938 werd Gerrit gekozen tot voorzitter van de groepscommissie van groep 24 De Haagse Waterscouts. Deze groep was opgericht in 1932 en nam met 32 matrozen deel aan de Wereld Jamboree in Vogelenzang. De voorzitter sprak in 1939 bij het afscheid van Schipper A.C. Weyer de aanwezigen toe.

Aan het begin van de Tweede Wereldoorlog werd Van Poelje gearresteerd omdat hij het personeel vrij gaf om op 31 augustus 1940, op de verjaardag van Koningin Wilhelmina

Koninginnedag te gaan vieren. Hij zat van 30 augustus tot 18 september gevangen in het Oranjehotel in Scheveningen. Vervolgens werd hij gedeporteerd naar concentratiekamp

geplaatst. — Met de waarneming van het secr. generaal van het departement van O. K. en W. is de administrateur aan dat departement, Mr. H. J. Reinink, belast. Dr. van Poelje is als secr. generaal ontslagen, naar men weet.

Buchenwald waar hij werd toegevoegd aan de groep gijzelaars. Korte tijd later werd hij naar Merseburg, een kleine plaats in Duitsland, overgebracht. In maart 1941 kon hij naar Nederland terugkeren. Nadat hij vrij kwam is hij ondergedoken.

In het illegale blad *Het Baken*, *onafhankelijk orgaan voor principieele voorlichting*, verscheen op 15 mei 1945 een overzicht van medewerkers. Prof. Van Poelje staat hierbij.

Prof. Dr. G. A. VAN POELJE, oud 62 jaar. Was Secretaris-Generaal van Onderwijs, doch werd in 1940 uit die functie ontslagen, omdat hij de ambtenaren verlof had gegeven om Koninginnedag te vieren. Toen is hij ondergedoken en heeft belangrijk voorbereidend werk gedaan voor de tijd na de bevrijding.

Na de Tweede Wereldoorlog, in augustus 1945, werd hij benoemd tot lid van de Raad van State, waar hij een dominante inbreng had. Hij bleef deze functie behouden tot zijn pensionering in 1958.

De Vereniging voor Bestuurskunde heeft zijn naam verbonden aan de gerenommeerde bestuurskundeprijs voor de beste bestuurswetenschappelijke publicatie. In Rotterdamse wijk Schiebroek is de Van Poeljeweg naar hem genoemd.

Hij werd Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw en Groot officier en Commandeur in de Orde van Oranje Nassau. Daarnaast ontving hij verschillende buitenlandse onderscheidingen; Grootofficier in de Orde van Leopold II (Belgie, 1933) en Grootkruis in de Orde van Leopold II (1953), Grootofficier in de Orde van de Witte Leeuw (Tsjecho-Slowakije, 1938), Commandeur in het Legioen van Eer (Frankrijk (1939)).

Gerrit overleed in Den Haag op 8 september 1976.

Meer informatie

[Details Database \(documentatiegroep40-45.nl\)](#)

[G.A. van Poelje \(Maasdijk, 31 januari 1884 - Den Haag, 8 september 1976\) - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Gerrit Abraham van Poelje \(1884-1976\) » Familieboek Ort » Genealogie Online](#)

[G.A. van Poelje | Digitaal Namenmonument Oranjehotel](#)

[Mr. G.A. van Poelje - Parlement.com](#)

[Gerrit van Poelje - Wikipedia](#)

[G.A. van Poeljeprijs - Vereniging voor Bestuurskunde](#)

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, jrg 24, 1938, no. 4, 1938 » 1938-04 - Pag. 28 | Delpher](#)

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, jrg 25, 1939, no. 3, 1939 » 1939-03 - Pag. 30 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 3, 1935 » 1935-03 - Pag. 6 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 3, 1935 » 1935-03 - Pag. 4 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 4, 1935 » 1935-04 - Pag. 1 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 5, 1935 » 1935-05 - Pag. 20 | Delpher](#)

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 5, 1935 » 1935-05 - Pag. 30 | Delpher](#)

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 9, 1935 » 1935-10 - Pag. 15 | Delpher](#)

[Ploegsma / Posthuma - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument](#)

[Twentsch dagblad Tubantia en Enschedesche courant » 02 aug 1940 - Art. 44 | Delpher](#)

[Bildtsche courant » 13 sep 1940 - Art. 6 | Delpher](#)

[De Scheldeboode » 27 jul 1945 - Art. 10 | Delpher](#)

[Het Baken » 15 mei 1945 - Pag. 48 | Delpher](#)

[Haagsche courant » 15 maa 1934 - Art. 134 | Delpher](#)

[Haagsche courant » 15 mei 1934 - Art. 142 | Delpher](#)

[Rotterdamsch nieuwsblad » 09 jul 1934 - Art. 69 | Delpher](#)

[Nieuwe Utrechtsche courant » 15 okt 1934 - Art. 108 | Delpher](#)

[Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog. Deel 4. Mei '40- maart '41. Eerste helft \(knav.nl\)](#)

[De grondwet » 10 jun 1937 - Art. 11 | Delpher](#)

[Christelijk sociaal dagblad voor Nederland De Amsterdammer » 11 jun 1937 - Art. 112 | Delpher](#)

[Kanselarij der Nederlandse Orden - Nationaal Archief](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.